

Meleg Sándor - Kosztka Júlia:

**Beszámoló az International Federation of Social Workers (IFSW) 2025. évi
küldöttgyűléséről és konferenciájáról**

Absztrakt

Beszámoló az IFSW (International Federation of Social Workers / Szociális Munkások Nemzetközi Szövetsége) Európa régiójának 2025 októberében, Oslóban tartott küldöttgyűléséről és nemzetközi konferenciájáról. A cikk összefoglalja a hazai szociális munka számára releváns legfontosabb témákat, kiemelten a szakmai utánpótlás, a fenntarthatóság, a társadalmi kisebbségekkel végzett szociális munka terén. A cikkben fel kívánjuk hívni a figyelmet az egyes témák hazai vonatkozásaira is.

Kulcsszavak:

nemzetközi, konferencia, szociális ellátórendszer, szociálpolitika, fenntarthatóság, dekolonizáció, IFSW, SzMME

Abstract

Report on the IFSW (International Federation of Social Workers) European Region Delegates' Meeting and International Conference held in Oslo in October 2025. The article summarizes the most important topics relevant to social work in Hungary, with a focus on professional recruitment, sustainability, and social work with social minorities. In this article, we aim to highlight the domestic implications of each topic.

Keywords:

international, conference, social welfare system, social policy, sustainability, decolonization, IFSW, HASW

Bevezetés

Az IFSW (*International Federation of Social Workers* / Szociális Munkások Nemzetközi Szövetsége) Európai régiója (IFSW Europe) 2025 októberében szervezte meg éves küldöttgyűlését és szakmai konferenciáját Oslóban, Norvégiában. A küldöttgyűlés 2025. október 3-5., az Európai Konferencia 2025. október 6-8. között zajlott. A Szociális Munkások Magyarországi Egyesülete (SzMME) részéről két fő vett részt a küldöttgyűlésen, a konferencián Magyarország három előadóval képviseltette magát.

A konferencia programját jelentős részben a helyszínt adó és szervező ország tematizálja. Idén a norvég rendező a fenntarthatóságot (különös tekintettel a „zöld” szociális munkára és a klímaváltozásra adott szociális válaszokra) és az őshonos népek szociális helyzetét érintő kérdéseket helyezte a központba. Altémaként a szociális képzések, az inklúzió és hozzáférhetőség, illetve a gyermekjogok és a jóléti kérdések jelentek meg a témafelhívásokban. Fontos kiemelni, hogy a konferencia szervezése már a megvalósulás előtt két évvel elkezdődik, így az akkor legfontosabbnak, és a szervező ország számára leginkább relevánsnak tűnő téma kerül meghirdetésre.

Szociális munka Norvégiában

A norvég szakmai szervezet (Fellesorganisasjonen – FO) egyszerre lát el szakmai érdekképviselői és szakszervezeti típusú feladatokat¹. Jelenleg mintegy 36 ezer tagja van (Norvégia lakossága 5,6 millió fő), ami kifejezetten magas annak tükrében, hogy a csatlakozás önkéntes. A FO tagjai szociális munkások, gyermekvédelmi dolgozók, szociális oktatók² és az önkormányzati jóléti irodákban dolgozó tisztviselők. Az erős önkormányzati jelenlét abból fakad, hogy a jóléti szolgáltatások fő háttérszerve a NAV, ami egy állami-önkormányzati szociális hivatal, ez kezeli a jövedelempótló ellátásokat, pénzbeli segélyeket, munkába lépést segítő programokat és helyi szociális tanácsadást is koordinálja. A norvég ellátórendszerben az önkormányzati szintnek van nagyon erős szerepe.

A FO tagjainak többsége a közszférában (főként önkormányzatoknál dolgozik), de egyre több tagja van magánintézményekben és civil szervezetekben is. Az FO tevékenysége a bértárgyalásoktól és a munkahelyi tevékenységektől kezdve a szociálpolitikai kérdésekben folytatott lobbizáson át a szociális munka és szociálpedagógia népszerűsítéséig terjed. A nagyobb önkormányzatokban és intézményekben főállású és részmunkaidős üzemi megbízott révén is jelen van a szervezet.

A norvég szakmai közösséget sokkolta, hogy idén augusztusban egy fiatal szociális munkás kollégájuk egy rasszista okból elkövetett gyilkosság áldozata lett. Az elkövető egy 18 éves, szélsőjobboldali, iszlám- és bevándorlásellenes radikális nézeteket valló férfi volt (aki maga is szerbiai származású bevándorlóként érkezett az országba). Az eset felhívta a figyelmet a szélsőséges jelenségek terjedésére a társadalomban.

¹ Norwegian Union of Social Educators and Social Workers - FO (Fellesorganisasjonen). URL: <https://www.fo.no/about-us/>

² A „social educator” kb. a szociálpedagógus végzettségnek felel meg.

Küldöttgyűlés

Az IFSW Europe küldöttgyűlése az európai régió tagállami tagszervezeteinek rendszeres gyűlése, ahol az IFSW vezetősége beszámol az éves tevékenységéről, és a küldöttgyűlés szavaz a napirendre vett programokról. Az idei részvétel kivételesen aktív volt, a 26 tagországból 21 képviseltette magát.

A küldöttgyűlés az IFSW Europe lezáródó, futó és induló projektjeit részletesen megvitatta. Az előző évben teljesített **öko-szociális munka** projekt szakmai és pénzügyi beszámolójának megvitatásán túl a lehetséges folytatások kérdése is felmerült. Az IFSW Europe finanszírozást kapott egy újabb projektre (Strengthening Social Work Across Europe – SSWAE), amelynek célja a jelenlegi és leendő tagok elérése, jobb támogatás és szolidaritás nyújtása, különösen a nehéz helyzetben lévő vagy súlyos kihívásokkal küzdő tagok számára, valamint annak biztosítása, hogy az IFSW Europe lehetővé tegye és erősítse a demokráciához, a véleménynyilvánításhoz, a támogatáshoz és a lehetőségekhez való egyenlőbb hozzáférést a régióban.

Az EU által finanszírozott **Responsive** és **Cocoso** projektek olyan kutatási és gyakorlatfejlesztési projektek, melyekben az IFSW Europe partnerként vesz részt. A hamarosan véget érő Responsive projekt esetében a cél a polgárok hangjának érzékenyebb figyelembevétele a szociális szolgáltatásokban, ezt a programot jelölték a European Social Network kutatási innovációs díjára is.

A küldöttgyűlésen hangsúlyos volt a szociális munka emberi jogi dimenziója („Social work is a human rights profession”, lásd Mapp, 2019). Maga az IFSW és regionális egységei számos nemzetközi szervezettel folytatnak együttműködést globálisan, illetve az adott régiókban. Ezek az együttműködések Európában is jelentősek³. A küldöttgyűlésen a delegáltak beszámoltak az egyes együttműködések tartalmáról. Az emberi jogi témához az SZMME az idei évben szorosabban kapcsolódott, különösen a hazai szociális munkát érintő politikai támadások kapcsán, illetve egy trinacionális kutatás keretében⁴. Az emberi jogokkal kapcsolatos csoportban felmerült, hogyan lehet az együttműködést hatékonyabbá tenni, hogyan lehet nemzetközi szintről támogatni az antidemokratikus környezetben működő szociális munkásokat és szervezeteket, hogyan lehet „nyomást gyakorolni az elnyomókra”. Felmerült, hogy jelenleg a szociális munka egyfajta identitáskriszisebe került, nehéz önmagát meghatározni a humán szakmák terén, és vissza kellene az aktivitást szerezni a társadalmi kérdésekben⁵.

A hazai szociális munka számára kiemelt fontosságú téma a fiatal szociális munkásokat célzó kezdeményezés, ez mind a küldöttgyűlés, mind a konferencia egyik visszatérő, kiemelt témája volt. A **New Social Work Network** (NSWN) egyik vezetője, *Omar Mohamed*, ismertette eddigi munkájukat és terveiket. Az NSWN, vagyis Új Szociális Munka Hálózat 2019-ben alakult az IFSW egyik kiemelt projektjeként azzal a céllal, hogy platformot és támogatást biztosítson a nemzetközi szakmai közösség iránt érdeklődő szociális munka szakos

³ Európai Bizottság; Fundamental Rights Agency; European Anti-Poverty Network; Social Platform; Eurochild, stb.

⁴ Social Work and the Far Right in European Democracies (SOFRIED)

⁵ A 2025. szeptemberében az International University Center (IUC) által szervezett szociális munka témájú konferencián is egyik központi téma volt, hogy a szociális munkások nem lépnek, nem tudnak fellépni az egyre terjedő antidemokratikus gyakorlatokkal szemben, ezáltal sérül a szociális munka és a kliensek jogainak érvényesítése.

hallgatóknak és pályakezdő szociális munkásoknak. Az elhivatott fiatal szakemberekből álló csoport aktívan dolgozik azon, hogy minél inkluzívabban működjön, és minél több fiatal szociális munkás csatlakozhasson hozzájuk szakmai tapasztalatoktól és a nyelvtudásuk szintjétől függetlenül. Közös munkanyelvük az angol, így minimális angoltudás szükséges az új szakemberek részéről, viszont egyszerűsége és könnyen követhetősége törekvő nyelvhasználatuk és a nem angol anyanyelvűekre való tudatos odafigyelésük angol nyelvi környezetben példaértékű.

Az egyik fő üzenet, hogy fontos ügyelni arra, hogy a már megteremtett értékekre való odafigyelés mellett minél több teret adjunk az új és fiatal hangoknak, halljuk meg az új generációk ötleteit, újító javaslatait és esetleges kritikáit is. Fontos látniuk az új generációknak, hogy van helyük és terük a szociális munkában (is), hogy nem mindig csak a „rég motorosok” kapnak szót, és hogy a változás és változtatási szándék értékes és elismert lehet. Az NSWN-hez való csatlakozás legnagyobb előnyei – melyek egyben a hálózat fő céljai is – a nemzetközi együttműködésekben való részvétel támogatása, a vezetői készségek fejlődése és új vezetők képzése, valamint az inkluzív reprezentáció. A New Social Work Networkhez való csatlakozás díjmentes, és a vállalt feladatokat és aktivitásokat minden esetben a személyes időbeosztáshoz és preferenciákhoz igazítják, a támogató és inspiráló nemzetközi fiatalokból álló közösséghez való tartozásnak tehát nincs kötelező anyagi vagy egyéb erőforrásbeli vonzata. A nemzeti szociális munkás szervezethez, esetünkben az SZMME-hez való csatlakozás ajánlott.

A küldöttgyűlésen az izraeli-palesztin konfliktus is napirendre került. A küldöttek megvitatták az Ír Szociális Munkások Szövetsége által benyújtott indítványt a palesztin területeken uralkodó helyzetről és az izraeli kormány katonai fellépéséről. A küldöttek, köztük az izraeli küldöttek is, eltérő nézeteket vallottak, ezekkel kapcsolatban alapos vita után szavaztak az indítvány pontjairól. Az indítvány első öt pontja a gázai helyzettel kapcsolatos általános követeléseket, kétoldalú tűzszünetet, a civilek védelmét, a humanitárius katasztrófa elhárításához szükséges intézkedéseket tartalmazta⁶. Két további pontban az izraeli szociális munkás tagszervezet (IUSW) felelősségre vonását, illetve az IFSW rendkívüli közgyűlésének összehívását kezdeményezték a tagok.

A küldöttgyűlés döntött az elkövetkező évi küldöttgyűlés időpontjáról és helyszínéről (Rotterdam, Hollandia), illetve a 2027. évi küldöttgyűlés és konferencia helyszínéről (Athén, Görögország).

Konferencia

A háromnapos konferencia címének (*Bridging Communities: Building Sustainable Futures – Közösségek összekapcsolódása: Fenntartható jövők építése*) megfelelően a fő téma a fenntartható jövő, a zöld/öko-szociális munka, illetve öslakosok nézőpontjai voltak. További altémaként szó esett oktatási kérdésekről, az inklúzióról és hozzáférhetőségről, a gyermekek jogainak és jólétének védelméről, a digitalizációról és a társadalmi egyenlőség egyes aspektusairól⁷. A konferencia első és harmadik napja főként plenáris előadásokra épült, a

⁶ Az indítvány tárgyalása és elfogadása 2025. október 5-én zajlott, megelőzve az október 10-i tűzszünet életbe lépését.

⁷ A konferencia oldalán ezek a témák és a kapcsolódó program részletesen olvasható: <https://ifsw2025.no/>

második napon zajlottak a kisebb létszámú szekciók, műhelymunkák és a tereplátogatások. Sajnos emiatt a második napon erős dilemmákat jelentett kiválasztani, mely programokon érdemes részt venni.

A konferencia nyitó előadásában (*Dag O. Hessen*) a globális éghajlatváltozás trendjeiről és hatásairól kaptunk áttekintést, rámutatva a környezettudatosnak vélt magatartások és technológiák nem szándékolt hatásaira is. Sajnos a kérdés szociális dimenziójáról is kevés szó esett, érdekes lett volna bővebben kifejteni a szociális munka kapcsolódását, különösen arról, hogy lehet a szociális munkába, a társadalmi szemléletformáló aktivitásokba integrálni a környezeti változások nehezen individualizálható kollektív felelősségét.

A második fő téma az őslakos népek helyzete és kapcsolódása a szociális munkához volt. *Eva Josefsen* a számi népesség történetét mutatta be, hogyan jutottak el az erőltetett asszimilációs kísérletektől a kulturális és politikai autonómiáig, aminek eredményeként 1989 óta működik a számi parlament. A szociális munka nemzetközi színterén már hosszabb ideje fontos téma az őslakos népcsoportok helyzete; a számi kisebbség okán ez a konferencia több blokkjában is visszatérő téma volt.

A szekciók, műhelymunkák közül kiemelendő volt egy Prágában működő, hajléktalan személyeket segítő program (New Leaf). Ennek hazai szempontból kiemelendő újdonsága, hogy az eredményeket egy nagyon alaposan kidolgozott (randomizált mintavételű, kontrollcsoportos) kutatással vizsgálják, és a projekt adatai nyilvánosan is elérhetők⁸.

Egy azerbajdzsáni kollégánk a poszt-szovjet utódállamok szociális rendszereinek fejlődését vetette össze, vizsgálva az eltéréseket és hasonlóságokat mind a feltételrendszerben, mind az ellátórendszer fejlődésében. A poszt-szovjet államok közül még Grúzia is képviseltette magát a konferencián. Ezekben az országokban a szociális munka fiatal szakma, és a politikai környezet sem kedvez a fejlődésüknek. A hazai társadalmi-politikai környezet sok tekintetben hasonló jelenségeket mutat a grúziaival, ezért a jövőben több közös szakmai együttműködést tervezünk.

A szociális munkások hiánya nem csak a hazai ellátórendszer problémája. Sok országban van hiány szociális munkásokból, ami érezhetően rontja a szociális és egyéb szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Ezzel a kihívással külön műhelymunka foglalkozott, mely arra fókuszált, hogy miért lépnek ki a kollégák a területről, és miért gyengül az utánpótlás. A szakmából való kilépés okai sok országban közös vonásokat mutatnak (alacsony presztízs és munkabér, nagy megterhelés, kiégés). A belépési oldalon vannak jelentősebb eltérések az adott ország oktatási rendszerétől függően. Természetesen a „magyar modell” eléggé sajátos azzal, hogy a hazai kormányzat a szociális képzések fejlesztése és megerősítése helyett létrehozta a rendszer szociális problémákhoz való viszonyát jobban tükröző gondoskodáspolitikát, illetve, hogy a szakmai státuszokat különösebb gond nélkül be lehet tölteni nem szakirányú végzettséggel is.

Részen az ökoszociális gondolathoz társulva, részben attól függetlenül jelent meg a dekolonizáció szemlélete. A dekolonizációs szemlélet elsősorban azokban az országokban vált jelentőssé, ahol gyarmati történelmi háttér van és számottevő az őshonos népesség aránya, illetve ahol bevándorló származású hallgatók jelennek meg a társadalomtudományi képzésekben.

⁸ New Leaf Czech. URL: <https://newleaf.cz/>

A dekolonizáció a társadalomtudományok területén egy tudományos, kulturális és szemléleti folyamat, amelynek célja a tágabb értelemben vett gyarmatosítás során kialakult tudásrendszerek, hatalmi viszonyok és gondolkodási struktúrák lebontása. A dekolonizáció a társadalomtudományok területén egy tudományos, kulturális és kritikai szemléleti folyamatot jelent, amelynek célja a tágabb értelemben vett gyarmatosítás során kialakult tudásrendszerek, hatalmi viszonyok és gondolkodási struktúrák lebontása. A szociális munka területén ez magába foglalja a történelmi rasszizmus, kizsákmányolás és kulturális elnyomás elleni fellépést, a tudásrendszerek és hatalmi viszonyok újragondolását, az „episztemikus erőszak” (a nyugati tudás kizárólagosságának) megtörését, illetve ezzel szemben a helyi tudások, értékek és gyakorlatok legitimálását és beépítését a társadalmi munkába (Kleibl, 2024).

A dekolonizáció paradigmáját tekintve általánosítható és használható akár a hazai szociális munka területén is, hiszen alapvetően a kulturális dominancia megkérdőjelezése és felülvizsgálata áll a fókuszában. Ez a megközelítés a társadalmi kisebbségekhez való viszonyunkban releváns lehet, legyen szó akár kliensekről, akár a szociális munkán belüli viszonyokról.

Tanulságok

Az IFSW 2025. évi nemzetközi konferenciája sok témát vitt tovább az előző konferenciákról. Ezek (pl. ökoszociális szemlélet) esetében érezhetően lassú változások zajlanak mind a szociális munkán belüli, mind az azon kívüli világban, bizonyos esetekben (pl. az emberi jogok kérdése) pedig egyértelműen visszalépések tapasztalhatók. A hazai viszonyokat tekintve a legtöbb nemzetközi szinten releváns téma továbbra is maximum marginálisan jelenik meg a hazai szakmai közbeszédben. A nemzetközi szakmai térhez viszonyítva a magyar szociális munka sok tekintetben erősen izolált jelleget mutat.

Az őslakos népesség (indigenous people) tekintetében érdemes kiemelni, hogy bár a nemzetközi szinten határozottan elválnak ez a téma más, nem őslakos etnikai és társadalmi kisebbségek tárgyalásától, a bemutatott megközelítés nemcsak az őslakos népek esetében lehet releváns, más etnikai vagy kulturális kisebbség esetén is jól alkalmazhatók lennének a felvetett szemléleti kérdések. Hazai viszonylatban kérdés, hogy a roma kisebbség a hat évszázados jelenléte mellett sok tekintetben nagyon is hasonló vonásokat mutat az őslakos népességek helyzetével. E tekintetben az jelent erős választóvonalat, hogy a hosszú történelmi jelenlét mellett is egyfajta „most érkezett” népességgént tekint a társadalom a romákra.

Hasonlónak mondható a különböző kritikai szemléletet mutató irányzatok helyzete. A dekolonizációs paradigma a hazai szociális munka számára is sokat adhatna már azzal, hogy feltesz olyan kérdéseket, melyeken a hazai szociális szakemberek el sem gondolkodnak. A gyakorlatban való megjelenésről egyelőre nem is álmodhatunk, de legalább a szakmai közbeszédben megjelenhetne ez a megközelítés.

A küldöttgyűlés és a konferencia ismét rámutatott, hogy van érdeklődés a magyar szociális munka helyzete és világa iránt, és van lehetőség arra, hogy mélyebben és intenzívebben bekapcsolódjunk a nemzetközi folyamatokba – bizonyos területeken akár meghatározó szerepet is betöltve a rendelkezésre álló tudásunkkal.

A prágai (2023) konferencián előtérbe került a szociális munka társadalmi-politikai aktivitásának kérdése. Az akkori előadásokra visszatekintve látható, hogy a szociálisan érzékeny Európához nem közelebb kerültünk, hanem inkább távolodtunk. A szakmai beszélgetésekben pedig visszatérő elem az, hogy a szociálpolitika és szociális munka szerepe a közpolitikák meghatározásában háttérbe szorul, és ez nem csak a politikai vezetők távolságtartásának köszönhető, hanem annak is, hogy a szociális szakma nem képes megfelelő módon reprezentálni az értékeit, céljait, és nem képes önmagát a társadalmi változáshoz szükséges mértékben megszervezni.

Pozitív végkifejlet, hogy számos szakmai kapcsolat született a konferencián, melyekre építve a fenti területeken további közös gondolkodás lehetséges, és akár segítséget jelentő jó gyakorlatokra is szert tehetünk.

Források

KLEIBL, T., ABAY, R., A., KLAGES, A., LUGO S., R. (2024). Decolonizing social work, from theory to transformative practice. Bloomsbury, London.

MAPP S, MCPHERSON J, ANDROFF D, GATENIO GABEL S. (2019). *Social Work Is a Human Rights Profession*. Soc Work. 64(3):259-269. doi: 10.1093/sw/swz023.